

ON

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDACluj-Kolozsvár, St. Baron
u. 70p. (Brassai-utca) 10Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
H. Sz. — — 558A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
rendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 62
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 350
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

1924 április 10 Csütörtök

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 83. szám

5684. Niszán 6

Nem ez a tavasz

Nem egy politikai jós jelentette be hónapokkal ezelőtt dodonai kétértelműséggel, hogy ez a tavasz fordulópontot fog jelenteni az európai politika sorában. A jóslatok főleg abban gyökereztek, hogy a legtöbb európai államban ez év tavaszán válnak esedékessé a választások. Minden választás mindig esélyekkel jár, vagy legalábbis esélyekkel kellene hogy járjon. Olaszországban például már lezajlottak a választások, de itt másnak, mint Mussolininek aligha lehettek esélyei. Még elképzelni is neveltséges, hogy aktiv diktatura közepette más párt jusson győzelemhez, mint az, amelyik a diktaturát gyakorolja. Oly magátólértendő volt ez mindenki előtt, hogy az olasz választások ugyszólván a teljes érdekeltség jegyében zajlottak le. Az európai nyilvánosság és a sajtó nem találgatott, nem tippelt, mint más választásoknál szokta, mert mindenki már eleve tisztában volt vele, hogy ezen a választáson Mussolininek győznie kell.

Ugyanez a helyzet a bajor választásoknál, ha nem is ilyen abszolút értelemben. Bajorországban ma szintén diktatura van, nem nyílt, de ennél sokkal súlyosabb burkolt diktatura. Nem esoda tehát, ha a jobboldali nacionalista és fájvédő pártok itt is döntő győzelmet aratnak. Igaz, hogy a bajor választási eredmény még egymagában nagyon kis jelentőséggel bír a német birodalom sorsára, de egy kis izelítőt ad az általános választási esélyekre nézve. A francia választások terminusa szintén közeledik s a helyzet itt sem sokkal biztatóbb, mint Olaszországban és Németországban. Poincaré titkolt diktaturája szintén meg fogja tenni a magáét s össze fog tudni boronálni egy olyan parlamentet, amely hűségesen fogja őrizni a háborus kormányok tradícióit.

Igy hát az előjelekből ítélve ez a tavasz vajmi kevés változást fog előidézni a politikában. A pacifistáknak és békeváróknak még várniok kell egy keveset. Ez a tavasz még nem az ő tavaszuk, talán a jövő, talán az azután következő tavasz fogja gyümölcsöt érlelni a békeálmokat, az idej tavasz rügyeit azonban már megcsipte a dér. Londonban tegnap harmadszor szavazták le Macdonald munkáskormányát és ha ez nem is jár a lemondás közvetlen következményével, a leszavazás mégis arra indítja a miniszterelnököt, hogy a lemondás gondolatával foglalkozzék. Tulkorán vette át az uralmat az angol munkáspárt, olyan időben, amikor még nem tud megállani a magá lábán és mások segítségére szorul. Ezek a tegevertársak eddig nem bizonyultak föltétlenül megbízhatóknak és már háromszor hozták kínos helyzetbe a kormányt. Pedig csak apró-eseprő javaslatokról volt szó. Hát ha majd szönyegre kerülnek a sorsdöntő kérdések? Macdonald érzi, hogy előbb-utóbb be fog következni a helyzet, amikor a leszavazás sokkal súlyosabb következményeket parancsolhat a munkáspártnak. És ezért gondolkodik már most fölötté, vajjon érdemes-e bevárni ezt az időpontot, vajjon nem célszerűbb előbb otthagyni a kormányt és csak akkor visszatérni oda, amikor senkinek a támogatására nem lesz szüksége. Nincs kizárva, hogy ez a tavasz ezt a csalódást is meghozza az európai demokráciának. Dehát édes istenem, mégis tavasz van, optimizmus évadja, megújulás és feltámadás ideje, amikor a természet adja a mosolygó biztatást, hogy nem baj, nincsen olyan hosszú és nincsen olyan kemény tél, amelynek el ne következne a tavasz. Az európai demokráciára is rámosolyog majd a tavasz, csak türelem, ha az idén nem, jövőre.

Aggasztó a belga király egészségi állapota

Brüsszel, április 9. Albert belga király súlyosan megbetegedett, állapota aggodalomra ad okot.

Tizennyolc orosz egyetemi tanár forradalmi törvényszék előtt

Poincaré tiltakozott Csicserinél

(Páris, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Moszkvai jelentés szerint a szovjetkormány 18 egyetemi tanárt ellenforradalmi mozgalmakban való részesség miatt forradalmi törvényszék elé állított. Poincaré tegnap táviratot intézett Csicserinhez, amelyben rámutat arra, hogy ezeknek az intellektueleknek esetleges elvesztése joggal felháborítaná az egész világ közvéleményét és ezért a francia kormány a francia egyetemekkel együtt kéri az orosz intelligencia diszeinek megkegyelmezését.

Poincaré hasonló lépésre fogja felkérni az angol és olasz kormányokat is. Igen valószínű, hogy Oroszország, amely most kezdi kiépíteni kapcsolatait Európával, a tiltakozások hatása alatt előll tervétől és megkíméli a tudósokat a forradalmi törvényszék borzalmaival.

Kisenevben megünnepelték Beszarábia egyesülésének hatodik évfordulóját

Fényes ünnepségek Kisenevben. Szimbólikus felvonulások. A kolozsvári ünnepségek részletei

(Cluj-Kolozsvár, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Beszarábia egyesülésének hatodik évfordulóját országsszerte ünnepélyes keretek között ünnepelték meg. A bukaresti lapok ebből az alkalomból vezetőhelyen méltatták a nap jelentőségét és lelkesítő cikkeket intéztek az ország polgáraihoz. Az ünnepségek központja Beszarábia fővárosában Kisenevben volt, amelyen a kormánynak csaknem valamennyi tagja, a katonai és polgári hatóságok előkelőségei, a parlamentnek hatvan tagja és több egyetemi tanár vett részt.

A kisenevi ünnepség

A kisenevi ünnepség délelőtt tizenegy órakor vette kezdetét, amikor is a görög keleti székesegyházban ünnepélyes tedeumot tartottak az összes vendégek jelenlétében. Az ünnepség további része az országtanács helyiségében zajlott le, az országtanács összes tagjainak jelenlétében. A nagy nap jelentőségét Bratianu Jonel miniszterelnök, Inkuletz beszarábiai miniszter, Orleanu, a kamara elnöke és Ferechide, a szenátus elnöke méltatták. A miniszterelnök többek között ezeket mondotta:

— Ünnepélyesen kijelentem az egész ország és a magam nevében, hogy sohasem lesz ebben az országban senkisé, aki vitába bocsátkoznék annak az aktusnak érvényességéről, amellyel Beszarábia visszatért Romániához. Ha pedig akadna oly hatalom, amely erőszakkal kísérelné meg ennek a megvalósult ténynek jogosságát megtagadni, — amit nem hiszek — akkor az a hatalom szemben fogja magát találni az egész nemzet öntudatával, amely ki fogja vinni jogainak respektálását. Meg vagyok azonban győződve, hogy még fognak bennünket érteni, mint ahogyan az egész világ megértette és el ismerte, hogy Beszarábia román volt és az is marad.

A vendégek beszédei után a beszarábiai polgári és katonai hatóságok fejei emlékeztek meg a nap jelentőségéről, majd a kormány tagjai a székesegyház előtt végignéztek a kisenevi iskolák tanulóiinak felvonulását, amely allegorikusan az egyesülést, Nagy István, Vitéz Mihály korszakát és beszarábiai több kiemelkedő történelmi periódusait szimbolizálta.

Az iskola növendékeinek felvonulása után a beszarábiai falvak és megyék kiküldöttei tartották meg felvonulásukat, amelyek az egyes megyék egyesítését szimbolizálták.

Ünnep bankett a kormány tiszteletére

Délután egy órakor bankett volt a Nemzeti Színházban, ahol az összes politikai pártok vezetői, valamint az országtanács tagjai beszédet tartottak. A bankett után Bratianu Jonel a kormány többi tagjaival sorra látogatta a kisenevi polgári hatóságokat.

Este a kisenevi hadtestparancsnokság zárt bankettet ad a kormány tagjai részére. A parlament tagjai részére a polgármester ad ünnepi vacsorát.

A miniszterelnök kíséretével holnap, Tighinába Bolgrádba és Cetatea-Albába látogat el, ahonnan visszatérnek Bukarestbe.

A kolozsvári ünnep

Ma délelőtt az összes kolozsvári templomokban ünnepi istentiszteletet tartottak az egyesülés évfordulóján. A Görögtemplom-utcai görög keleti templomban hivatalos istentisztelet volt, amelyen egy a polgári, mint a katonai hatóságok képviselői megjelentek.

Déli-12 órakor az egyetem aulájában az egyetemi hallgatóság tartott ünnepélyt, amelyen megjelentek a katonai és polgári hatóságok fejei, az egyetem tanári kara és még számosan a város polgárai közül, akik zsufolásig megtöltötték a termet.

Az ünnepélyt az egyetemi énekhar himnusz nyitotta meg. Ezután Banescu rektor tartott megnyitót, amelyben röviden méltatta az egyesülés jelentőségét és azt a szerepet, amelyet Beszarábia a románság életében elfoglalt. A megnyitót után ének következett, majd a beszarábiai diákok nevében Hartia beszarábiai egyetemi hallgató beszélt.

Lelkes szavakban mondotta el, hogy a beszarábiai lakosság ragaszkodik a történelmi hagyományokhoz, amelyekhez az egyetemi hallgatóság is hű marad. Beszédét Románia integritásának éltetésével fejezte be. Az előadást percekig tapsolták. Suiaga egyetemi hallgató az erdélyi diákság képviselőitében lépett a szónoki emelvényre. Méltatta Beszarábia egyesülésének fontosságát s kijelentette, hogy az erdélyi románság is mindenkor hű marad a nemzeti eszmékhez. A beszéd után az énekhar előadta a „Pui de lei” (Oroszlán-fiókok) című hazafias dalt, amelyet a közönség tapsaira megismételték. Ezután Vansan egyetemi tanár ismertette Beszarábiát. Matevici beszarábiai költő beszarábiai népviseletben szavalta el költeményét. Az énekhar hazafias dalai után az ünnepség véget ért.

Mussolini új parlamentjének összetétele

Róma, április 9. (Stefani.) Az új olasz kormánának háromszázhetvenöt kormánypárti, negyven néppárti, tizenhét liberális-demokrata, tizenkét alkotmányos ellenzéki, tizenegy demokrata-szocialista, hét köztársasági, négy nemzeti kisebbségi, három parasztpárti, két szardíniai, huszonöt szociáldemokrata, huszonkét maximalista-szocialista és tizenhét kommunista képviselő tagja lesz.

Tovább árad a Tisza

Budapest, április 9. Szegednél folytatódik a Tisza áradása. A vízállás elérte a nyolcszáznegyven centimétert. Aggodalomra azonban nincsen ok, mert a töltés még további másfélméteres emelkedésnek is ellenáll, míg az áradat valószínűleg kilenc méter magasságban fogja elérni tetőfokát. Ókecskénél hétszázötven centiméterrel tegnap tovább emelkedett a Tisza vízállása. A péntek éjjeli gátszakadás következtében az áradt tizenhárom óra alatt teljesen elöntötte a közel nyolcszázholdas Szikra-kisréti medencét. Az óriási víztömeg kiözönlése mindössze egy centiméterrel apasztotta a csongrádi vízállást.

amitalpat

mert nemcsak
kímélt lábát
Lloyd 2502

Rapid 4 és
6 csapos
sörlefejtő
készülékek
Gloria és
korona
dugaszoló-
gépek,
valamint
az összes
alkatrészek

külföldi
kaphatók a

Banca
Industriali
si Comerciali-
nál, Cluj,
Strada Regina
Maria 9.

dean raktáron tart

erepek

ya, Banat)

vapot-

unk:

zi,
zeti,
dai
lések
sát.

515

ca) 14.

-u.) 10.

A jubiláló Janovics Jenő

(Cluj-Kolozsvár, április 9. Az Uj Kelet munkatársától.) Nehány nap múlva ünneplésre gördül fel a kolozsvári magyar színház kordinája. Színészek, írók, tudósok, művészek és a nagytársadalom üdvözli azt az embert, aki immár három évtizede szolgálja vezető helyen Erdély kulturáját. Harminc év nagy idő, ha ezt a három ikset nem a kultura szolgálatában töltötte volna el Janovics Jenő doktor, akkor is megérdemelné, hogy tisztelői melegen megszorítsák a kezét; Janovics harminc évét az egyetemes emberi kultura szolgálatába állította és ezzel első helyet biztosított magának kartársai között.

A kultura szeretete, a művészetek iránti rajongás jellemzi Janovics Jenő egész pályafutását. Mint kezdő színész intelligenciát vitt tarsolyában az akadémiára, ez az intelligencia segítette akkor, hogy a színiakadémia négy évfolyamát három év alatt végezte el és hogy a latin és görög vizsgák letétele után megszerezze a filozófiai doktorátust. Ez a feltétlen tudás rányomta azután bélyegét későbbi működésére is és szorgalmán, ambícióján és közgazdasági tudásán kívül ez segítette ahhoz, hogy a kolozsvári magyar színházat európai nivóra emelje.

Janovics Jenőnek hervadhatatlan érdemei vannak, amelyek közül mint a legnagyobbat kell megemlíteni és minősítési lapjára írni, hogy színészeket nevelt. Nagyon sok olyan színésznek a neve lett Európahírvé, akik Janovics Jenő keze alól, az ő tudásának iskolájából kerültek ki, sőt vannak olyanok is, akik az Océánt áthajózva, Amerikában arattak tehetségük és intelligenciájuk fölényével döntő győzelmet. Janovics Jenőnek igen nagy érdeme ez, de nem marad mögötte az sem, hogy ugyanakkor, amikor kibontakozó és bimbózó tehetségeknek közönséget adott, a tanulni és tudni-vágyó közönséggel megismertette a világirodalom remekait. Akkor játszott Shakespeare-t és Molière-t, amikor a közönség francia modern és pikáns boházokat kívánt, akkor szólalt meg színházának orchesterében a klasszikus operák örökbecsű akkordjai, amikor a közönség lelkesen ünnepelte a könnyű operett-muzsika hőseit. És Janovics Jenő nem fizetett rá végeredményében a gazdálkodásra, mert közönséget nevelt magának és ez a közönség most már huszonkét év után nem egy alkalommal megbizonyította, hogy szívesebben mélyül el Hamlet filozófiájában, mint kacagja végig a legújabb vigjáték-irodalom gicceit.

Mi, a zsidó kultura napszamosai is örömmel állunk be azok sorába, akik Janovics Jenő harmincéves színészi és huszonkétéves igazgatói jubileuma alkalmából az erdélyi és bányászati kisbányászati és romániai színészek szindikátusának tíz-tízezer lejt küldött segélyalapjaik javára. Ugyanakkor azonban nem feledkezett meg azokról az írókról sem, akik esztendő óta egyre számosabban

— Ime ezt csináltam, ennyit csináltam, ilyent csináltam, felelek érte, itt vagyok.

Janovics Jenő dr., a kolozsvári magyar színház igazgatója harmincéves színészi és huszonkétéves igazgatói jubileuma alkalmából az erdélyi és bányászati kisbányászati és romániai színészek szindikátusának tíz-tízezer lejt küldött segélyalapjaik javára. Ugyanakkor azonban nem feledkezett meg azokról az írókról sem, akik esztendő óta egyre számosabban

A LEGFINOMABB CSEMEGE A
KALLA-FÉLE HALKONZERV
Kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben

kopogtatnak a riválák világába vezető vaskapun és akiknek működése eredményezi az egyre izmosodó erdélyi irodalmat és a következő pályázati felhívást bocsátotta közre:

A Magyar Színház igazgatója pályázatot hirdet egész estét betöltő és még elő nem adott színdarabra.

A pályaművek 1924 szeptember hó elsejéig küldendők be jelégés levél kíséretében a Magyar Színház igazgatójához.

A pályadíj tizenötezer lej, ezen felül a leg-

jobb munkát talált mű szerzője darabjának a kolozsvári Magyar Színházban tartandó minden előadása után ezer-ezer lej fix jogdíjat kap. Ezt a jogdíjat minimálisan 5000 lejtel akkor is biztosítja a színház a szerzőnek, ha a darab nem is kerülne ötször színre. A kolozsvári Magyar Színházban megtartandó bemutató előadás után a darab felett való korlátlan rendelkezési jog a szerzőt illeti.

A pályadíjat okvetlenül kiadják a relative legjobbak itélt darab szerzőjének. (K. H.)

A fáraó-kincsek nyomában

Feltűzött szuronyokkal őrzik Tutankhamen sírját. A fáraó-sír látogatóit csak a kincsek izgatják

Falus Ferenc magyar újságíró, lapja megbízásából Luxorba utazott a Tutankhamen-sír meglátogatására. Néhány nappal ezelőtt közöltük már egyik tudósítását. Alábbi cikk érdekes bepillantást enged a feltárt kincsek körül folyó harcokba.

Amint az első vizit után kiléptem a sírből s becsapódott mögöttem a Tutankhamen 3200 éves börtönének vasajtaja, a kalauzoló hivatalnok ezzel a kérdéssel fordult hozzám:

— Tetszett? Vagy maga is mást, többet, érdekesebbet várt, mint ahogy néhányan mondták, akiket hivatalból engedünk be a sír meglátogatására.

— Kérem, — feleltem kicsit akadozva — én nem tudom, de...

— Ugyanaz az eset, — mondta mosolyogva a tisztviselő. Azok, akik a sírt most látták, mire Luxorba visszaérkeznek, mind ezt kérdezik majd önmagukban. Maguk tudniillik hallatlanul felcsigázott érdeklődéssel jöttek, mindig azt olvasták, hogy a sírkamra zsúfolva van csodálatosnak csodálatosabb ékszerekkel és mindössze egyetlen aranyozott szarkofágot látnak és Tutankhamen hatalmas álarcszerű koporsóját. Holott mindenki a kincseket szerette volna látni. A kincsek itt vannak, de a hivatalos személyeken kívül még senki sem látta őket.

— Miért nem adnak ki legalább valamitféle részletes információt, hogy mik ezek a kincsek, — hisz a közönség érdeklődése tulajdonképpen csak a kincsek iránt izgul, azokról szeretne valami pozitív és őszintét tudni.

— Ez uram már diplomácia, mondotta mosolyogva az egyiptomi tisztviselő, ennek a további fejtegetésébe nem mehetek bele. De higgye el, ha a kincs nem volna olyan titokzatos és ha a kincs egyáltalán nem volna, akkor Tutankhamen sírja körül nem is lennének olyan bonyodalmak, amilyenek itt sorra előkerültek. Higgye el, olyan érték az, amit Mr. Carter talált, hogy a kormány-nak érdemes miatta még külpolitikai bonyodalomba is belekeverednie. És azután szavamra kijelenthetem, hogy ezekből a kincsekből egyetlen darabot sem tudott volna elszállítani Mr. Carter, ugy vigyáztak minden lépésére attól a pillanattól, amikor P. Lacau, az egyiptomi főarcheológus először látta a kincseket a sírkamra ajtajának felszakítása után.

— Amikor hire terjedt, — meséli tovább a tisztviselő — hogy Carterék milyen kincsekre akadtak, a legenda egyszerre terjedni kezdett, hogy mielőtt az egyiptomi kormánynak ezeket a kincseket megmutatták volna, a rengeteg millió értéket elszállították. Két nappal a kincseskamra felfedezése után egész Luxorban el volt terjedve a hír, hogy három repülőgép jelent meg a Királyok völgyében, angol repülőgépek — és ezeken szállították el a kincsek egy részét. Mindent azonban — mondotta a hír — nem bírtak elszállítani, mert a három repülőgép kevés volt a kincseskamrák kiürítéséhez. A hír olyan pozitív formában terjedt el, hogy valóságos nyomozás indult, vajjon csakugyan jártak-e itt repülőgépek. Kiderült, hogy Carteréket ártatlanul gyanúsították meg, — azonban az egyiptomi kormány, nehogy hasonló balga hírek elterjedjenek és — folytatja kissé különös mosolygással a hivatalnok — nehogy véletlenül mégis megérkezzenek ezek a repülőgépek, egy egész század katonaságot és csendőrséget rendeltek ki azzal a „jóindulattal“ megjegyzéssel, hogy Carternek akar segítségére lenni, nehogy rablók támadják meg a sírt.

— Amint láthatja, — mutatott mosolyogva körül a sír környékén az egyiptomi hivatalnok — Carter elment, de a katonaság még mindig itt maradt.

Csakugyan a sír környéke olyan, mint egy sátorábró. Tábori sátrak alatt fegyveres katonák

feküsznek, napbarnított arcuk, egyiptomi benszülöttek, szudáni négerék, uniformisba öltözve, — egytől-egyig egyiptomi katonák, egyiptomi tiszték vezetése alatt.

Most csak egyes őrszemek vigyáznak a sírra, a nappali világosságnál elegendő, ha csak egy ember áll őrt Tutankhamen kincseinél, de ahogy besötétedik, egyszerre felszedik a sátrakat és valósággal ellállják egészen hajnali szürkületig a sír száját, a lelakolt ajtót, a kőfal bejáratát, a Királyok Völgyének minden veszedelmes zugát, kivilágítják az egész környéket, mert most már nem Mr. Carteről félnék, hanem azoktól a rablóbandáktól, amelyek az El-Vadijén hegylánc rejtkeiben még mindig fel-telítik a tanyájukat. A benszülöttek hatalmas rablóbandái ezek, amelyek a hegycsúcson összeverődtek és a környékbeli benszülöttekből felszaporodó csapatokkal az elhagyott Király Völgyben Tutankhamen kincseire vetették szemüket.

Már Carter bizalmasan jelentette az egyiptomi hatóságoknak, hogy éjszakánként gyanus alakok ólálkodnak a sír környékén, felfegyverzett munkásai jelentették ezt, akikkel a lelakolt sírkamrát őriztette. Majd, amikor katonaság érkezett és csendőrség, a katonák állapították meg, hogy tényleg gyanus emberek járnak éjszaka a hegycsúcson és egészen az ásatások melletti kunyhóig lemerészkednek. Azóta még erősebb őrségeket állítottak fel a sír körül.

Külön őrségeket állítottak fel az ugynevezett laboratórium, — egy régi elhagyott sírkamra elé — amelyben sok arannyal és drágakövel diszitett holmi vár megóvásra addig, amíg tovább szállítják a kairói muzeumba.

Egyidőben a sír belsejébe is akartak őrséget állítani, de az egyiptomi katonák nem vállalkoztak arra, hogy az éjszakát a sírban, Tutankhamen holtteste mellett töltsék.

Még az ilyen erős őrségek felállítása mellett is megállapította az egyiptomi hatóság, hogy Egyiptomban, különösen Luxor környékén titokban aránylag könnyen lehet hozzájutni olyan holmihoz, amelyek érthetetlen módon Tutankhamen sírjából származnak s amelyet valószínűleg vagy az ott dolgozó munkások dugtak el ásatás közben, vagy olyanok loptak el, akik valami módon bejuthattak a sírba.

Természetesen ezekért a lopott tárgyakért rengeteg pénzt kérnek a benszülöttek és csak ugynevezett egészen megbízható dragománok útján bocsátják áruba a Tutankhamen-régiségeket.

Négy száz fascista képviselő

Róma, ápr. 9. (Rador.) Fascista programmal eddig 368 képviselőt választottak meg. A többi párt mandátumainak eddigi száma 144. Előreláthatólag a kormánynak négy száznál több párthive lesz az új parlamentben.

Nem marad el a királyi pár londoni útja

Bukarest, ápr. 9. A Rador illetékes helyen felhatalmazást nyert több lap azon hírének megcáfolására, hogy a királyi pár londoni útja elé nehézségek gördültek. A látogatás végleg meg van állapítva és semmiféle pénzügyi differencia nem akadályozhatja azt meg. A bukaresti angol követ, Herbert Dearing közölte is már a kormánynak, hogy május 4-én Londonba utazik a román királyi pár fogadtatására.

Elkészült a szakértőbizottság jelentése

Páris, április 9. (Rador.) A szakértők bizottsága kedden este végleg elkészítette és aláírta a jóvátételi bizottság számára készített jelentését, amelyet két példányban terjesztett a jóvátételi bizottság elnöke elé. A jelentést valószínűleg holnap publikálják.

A bizo
félév —
nyitványfé

tagadta me
lén megírt
az iv legal
dezte, ho
Nevem
— feleli a
var séker
gad.)

A „bó
ujfalusi rá
ség elnökét
tését. Az
közgyűlése
gyűlésen a
Néhány
hoz hivatta
tagját és
meg a kért
egyik megí
sét. Amiko
bukott az i
röl így bes
— Ti
birtok, mer
de együtt

Baron,
táv gyakra
orvosprofes
városi Dem
— Gut
belépő Ebr
aspirációra
— Bar
pen válaszó
— Ieh
zer und Si

Követke
nagy üzlet
tekint, mig
gyelmes le
rolni, mire
— Nen
dolgom k
annyival t
ennyi felha

Má pá
vőné mek
zsidónak a
dezni kezd
már a hos
totta rébe
— Hac
kérdesz in
— Jó
— Ma
chol haléle
és enni ké
azt mondo
ditrich jész
be és egyé
— Az
— Av
voltunk F
vőné mek
ahogy F
be, ugy ér

.....
Nem
Stockh
nyozó biz
tette a sz
Svédorszá
lamformát

Ez történt...

A bizonyítvány. Ismeretes, hogy a bócherok a félév — tanulási idő — leteltével amolyan bizonyítványfélélt szoktak kérni a rabbitól, szüleiknek bemutatandó, hogy a drága időt nem töltötték el hiábavalóságokkal. Egy alkalommal egy bócher, kinek ugy szorgalma, mint magaviselete sok kivánnivalót hagyott hátra, szintén a rabbi elé járult bizonyítványért. A rabbi — nem akarván a fiu szüleinek szomorúságot okozni — nem tagadta meg azt és egy nagy iv papír felső szélén megírta a kért bizonyítványt, a nevét pedig az iv legelső szélére írta. A bócher megkérdezte, hogy mit jelent az ily furcsa beállítás.

Nevem a szövegtől azért irtam olyan messze, — feleli a rabbi — mert írta valójában, hogy „Midvar seker tirchok.“ (Hazugságtól tartsd távol magad.)
R. M., Satumare

A „böszor-becholov“ csodája. A berettyóújfalusi rabbi egy ízben magához hívatta a hitközség elnökét és kérte tőle, hogy emeljék fel a fizetését. Az elnök megígérte, hogy a legközelebbi közgyűlésen előterjeszti a rabbi kérését. A közgyűlésen azonban leszavazták a kérését.

Néhány hét múlva a rabbi külön-külön magához hívatta a hitközség elöljáróságának valamennyi tagját és külön-külön megkérte őket, szavazzák meg a kért fizetésemelést. Természetesen mind egyik megígérte, hogy magáévé teszi a rabbi kérését. Amikor szavazásra került a sor, mégis megbukott az indítvány. Szombaton azután a szószék-ről így beszélt a rabbi:

— Ti is a böszor-becholov tulajdonságával bírtok, mert a hus és a tej külön-külön is kóser, de együtt tréfli, mint ti is.

Baron, Tänzer és Ehrlich. Ehrlich G. Gusztáv gyakran megbosszantotta a világhírű Baron orvosprofesszort. Egy este a tudós az Erzsébetvárosi Demokrata Körben diskurálgatott Tänzerrel.

— Guten Abend Herr Baron — köszönt a belépő Ehrlich gunyosan a professzor valódi bárói aspirációjára célozva.

— Baron nem sokáig maradt adós, mert eképen választott Ehrlichnek:

— Ich bin so wenig Baron, wie er ein Tänzer und Sie ehrlich sind.
K. Márton, Cluj

Következtetés. Egy vidéki zsidó egy kolozsvári nagy üzletbe betér s nagy érdeklődéssel körültekint, míg az üzletben lévő egyik alkalmazott figyelmes lett rá s megkérdezte, mit akar vásárolni, mire a vidéki gunyosan megjegyzi.

— Nem vásárolni jöttem, csak hogy azon gondolkodom hogyha én az én kicsiny szatócs boltomra annyival tartozom, mennyivel tartoznak az urak ennyi felhalmozott áruira...
D. Jenő, Beclean

Má páro gózer vőnéo mekám, af ani gózer vőnéo mekám. Egy közismert ápihoresz és tukar zsidónak a fia a széderestén, mint rendesen kérdezni kezdi apjától a mánistánut. Az apa, aki unta már a hosszarányuló ceremóniát, gunyosan szakította félbe:

— Hadd abba fiam, ezt már tavaly is hallottam, kérdezz inkább valami mást.

— Jó — mondja a fiu és újra rákezd: — Manistano halajló háze mikol halélosz, sechol halélosz... ha egy szegény ember jön hozzád és enni kér, kibergeted a házból, halajló háze pedig azt mondod: „Kol dichin jészé vőjifszách, kol ditrich jészé vőjéchol.“ (Mindenk, aki éhes jőjön be és egyék.)

— Az ápihoresz mindjárt kész volt a válasszal: — Avodim hojini lépáro bömicrájim — szolgálai voltunk Fáráónak Egyiptomban. — Má páro gózer vőnéo mekám, af ani gózer vőnéo mekám. (Ugy, ahogy Fáró is törvényt hozott, de nem tartotta be, úgy én is mondom — de nem tartom be.)

Sch. Osids, Sibiu

Nem lesz köztársaság Svédország

Stockholm, ápr. 9. A parlament alkotmányozó bizottsága nagy szavazattöbbséggel elvetette a szocialistáknak azt az indítványát, hogy Svédországban vezessék be a köztársasági államformát.

A textiláruknál kétszeres, fémáruknál háromszoros lesz az új behozatali vám

Minisztertanácsi határozattal módosítják a vámtarifát. Elsőbbségi sorrendben kerülnek az egyes iparcikkek a legfőbb vámbizottság elé. A generális módosítás drágaságot vonna maga után. Vámrédukciós kivételi engedélyek és iparpártolási kedvezmények

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden megírta már az Uj Kelet, hogy a pénzügyminisztérium és az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium közös megegyezéséből nem egyszerre, hanem fokozatosan fogják módosítani a behozatali vámtarifát, az ipari termelés egyes csoportjai szerint. Ezzel a módszerrel az érintett árucikkek belföldi emelkedését akarják elkerülni. Az importtarifa revízióját az egyes iparágak szükségesség támogatásának meghatározott sorrendjében fogják keresztülvinni.

Az első csoportba tartozik a textilipar és a fémáru gyártás. Az ebbe a két iparágba tartozó cikkek importtarifájának tervbevétt módosítása már a jövő héten megtörténik, a legfőbb vámbizottság legközelebbi ülésén. A bizottság elé dr. I. N. Anghelescu, az iparügyi minisztérium államtitkára javaslatot fog terjeszteni, amelyben indítványozza, hogy a textilárúk behozatali illetékét kétszeresére, a fémárúk importdíját pedig háromszorosára emeljék.

A vámtételek módosításához nincs szükség a parlament által megszavazott törvényre, hanem elegendő egy minisztertanácsi jegyzőkönyv is, melyet királyi dekrétum fog követni. Tekintettel arra, hogy az uralkodó távollétében a minisztertanács gyakorolja a felségjogokat, a vámtarifa módosítását minden nehézség nélkül fogják az uralkodópár távollétében is végrehajtani.

Ezzel egyidejűleg értesülünk, hogy legutóbbi ülésében az iparügyi bizottság a következő ki-

viteli és behozatali kérvényeket véleményezte erdélyi cégek javára:

A resicai Uzinele de Fier si Domeniile din Resita S. A. 150 vagon nyersbandaszt akar exportálni. A bukaresti „Creditul Minier“ S. A. pentru Desvoltarea Industriei Miniere petróleumvállalat vámmentes behozatali engedélyt kért hatvanhat kazánkocsira. Az iparügyi bizottság azonban arra való tekintettel, hogy ciszternákat az aradi Astra-műveknél is elég előnyösen lehet beszerezni, a kért mennyiségnek csak a felét, harminchárom ciszterna behozatalát engedélyezte, minthogy azokra a cégek halaszthatatlan szüksége van, de a többi ciszternát belföldi gyárhoz kell beszereznie. Ezzel kapcsolatban az iparügyi bizottság ajánlja az érdekelteknek, hogy az országban megszerezhető cikkek behozatalát ne is kérelmezzék, mert a jövőben ilyen árucikkek semilyen vámkedvezményben nem fognak részesülni.

Az oradeamare-nagyvárad városi közúti vasúttársaság 1500 kg. rezet akar kivinni s azután kábeinek feldolgozva reimportálni. Az aradi Gárdos és Bornstein cég vámkedvezményes behozatali engedélyt kapott 30 ezer kg. jutavászorra.

Két erdélyi cég kedvező véleményezést kapott az iparpártolási törvény kedvezményeinek kiterjesztésére vonatkozó kérvényükre, még pedig Klobuschitzki Tibor műmalma, Petreu (Monospetri, Bihar-megye) és A. G. Simtion fűrésztelepe a brassómezei Hosszufaluban.

A Nagyiparosok és Munkaadók Szövetségének közgyűlése

A védővámok kiterjesztését követelik. Az új tisztikar

(Cluj-Kolozsvár, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Nagyiparosok és Munkaadók Szövetsége szerdán délután öt órakor a cluj-i kereskedelmi és ipakamara disztermében közgyűlést tartott, amelyen első ízben referáltak a Szövetség öt évi működéséről. A gyűlésen dr. Farkas Mózes elnökölt, aki román nyelven nyitotta meg az ülést.

Dr. Böszörményi Sándor főtitkár nagy vonásokban ismertette azokat a történeti fázisokat, ahogyan öt év óta Erdély és a Bánság gyáripára bekapcsolódott az európai gazdaság vérkeringésébe. Ismertette a bankjegyhány nyomán történt gazdasági zökkenéseket és mind azokat az akciókat, amelyek a Szövetséget arra indították, hogy felterjesztéseket intézzen a kormányhoz. Ismertette a munkaszüneti napok rendezéséről való akciókat, a nélkülözhetetlen szakmunkások behozásáról és letelepüléséről, a szakmunkásoknak az idegenadól való mentesítéséről szóló előterjesztéseit. A Munkaadók Szövetségének agitációs és intenzív munkásságát Bukarestben sem lehetett figyelmen kívül hagyni, ugyhogy minden nagyobb törvény-előkészítő akcióban a Szövetség tanácsát igénybe vették. Ennek tudható be, hogy legutóbb a Szövetség elnökét a Legfőbb Gazdasági Tanács tagjává delegálták. A Szövetség sokban hozzájárult ahhoz, hogy a Creditul Industrial életbelépjen és olcsó kölcsönöket folyósítson.

Az ideai jelentés különösen kiemeli a vámok és a vasúti szállítás körül felmerült sérelmeket. Követeli a készárúk kivételének szabaddátételét és szomoruan konstatálja, hogy emiatt — jól lehet a külföldi piacon valutánk nem romik, — a belső drágaság állandóan fokozódik. A jelentés esztendejében az árucikkek negyven százalékkal drágultak átlagban.

A költségeloirányzatról szóló jelentés lényeges pontja a nagyipari és munkaadók osztályok tagdíjemeelésének megszavazása. Ezután az alapszabályok módosítására került sor.

A felszólalások során szó volt a kormányról az intézkedéséről, hogy a textil- és vasárúk behozatali vámját fölemelték. Dr. Farkas Mózes elnök követeli, hogy ne csak a két árucikk importvámját, hanem minden behozott áru vámját emeljék föl, mert ez az egyetlen mód, hogy a hazai ipar megizmosodjék.

Diamant Izsó mérnök vezérigazgató hozzászólása után elhatározták, hogy egy, Farkas Mózes, Dessila Virgil és Böszörményi Sándorból álló küldöttség Bukarestbe utazik, ahol az UGIR közvetítésével a kormánynál eljárnak és a behozatali vámoknak a kiterjesztését kérik mindazon cikkekre, amiket itt előállítanak.

Végül az új vezetőséget választották meg. Az új tisztikar összeállítása a következő:

Elnöki választmány: Elnök: Dr. Farkas Mózes, Társelnökök: Virgil Dessila, Dr. Joan Pop, Lázár Simon. Alelnökök: Diamant Izsó, Dr. Emil Hatieganu, Alexandru Nemea, Joan Negrutiu, Ormai Kálmán, Dr. Posta Lajos, Szemes Károly, Weiser Oszkár. Pénztáros: Kelemen Bernát. Ellenőrök: Rau András, Székely Viktor. Helyi csoport: Elnökök: Dr. Carol Barbul, (Satu-Mare) Negró Károly, Josif Szalay (Oradea-Mare). Szakosztály-elnökök: Farkas Simon, Pintér Bertalan, Dr. Alex. F. Racoti, Szántó Miklós, Dr. Wertheim Mór, Ungár Lajos. Választmányi tagok: Albin Gyula, Andrea Pompeius, Bagge Péter, Blander Géza, Balázs Sándor, Besa Viktor, Blumenfeld Simon, Blum Bernát, Bocsánszky László, Deleu Viktor dr., Doby Jenő, Dr. Dobó Ferenc, Domokos Ernő, Erdős Zsigmond (Oradea-Mare), Dr. Gáll Zsigmond, Dr. German Laurian, Glotner Sándor, Gyárfás Dezső, Hevesi József, Dr. Hirsch Elemér, Dr. Hosszu Vazul, Dr. Jelen Gyula.

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38
(v. Széchenyi-tér). Alapítva 1890 (saját ház)

ספרים האנדרלונג

DETAIL / ANGRO

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugyancsak gyanju és selyem nagy és gyermektablesek gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és viszonteladónak nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Meg nem felelő áruért a pénzt visszafüldöm.

Német tudósok az antiszemitizmus ellen

(Berlin, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az antiszemitizmus leküzdésére alakult németországi egyesület legutóbb Berlinben az Urakháza ülésében szokatlanul népes gyűlést tartott, melyen rámutattak a mindjobban tért hódító antiszemita mozgalom veszedelmeire.

Baumgarten dr. protestáns teológiai tanár a protestantizmusnak az antiszemita mozgalommal szemben elfoglalt álláspontját világította meg. A református teológusok többsége azon az állásponton van, — mondotta — hogy az újtestamentum az ótestamentum nélkül nem érthető. A protestantizmus szellemében szó sem lehet arról, hogy a keresztény német kultúrát minden zsidó vonatkozás kiküszöbölésével fenn lehetne tartani. Az antiszemitizmus a német protestantizmus és a német klasszikusok legszebb örökének megrágalmazását jelenti.

Ha meg is állapítunk bizonyos faji különbséget, vagy bizonyos kinövéseket a zsidó üzleti forgalomban, különösen a keleti zsidók betolyása alatt, mindez nem változtat azon a tényen, hogy mind a protestantizmust, mind a katolicizmust éles határvonal választja el az antiszemitizmustól, amely nem egyeztethető össze a keresztény emberszeretettel és Krisztus szeretetével.

A munkásság részéről Hildenbrand württembergi képviselő nyilatkozott az antiszemitizmus ellen. — A munkásság jól tudja, hogy mi az elnyomás — mondotta beszédében — és ezért állást foglal mindazok mellett, akiket a történelem folyamán üldöztek és leigáztak. Az antiszemita minden szemrehányása és vádja csupán egy reakciós politikai irány álcázása. A reakció valahányszor nehezen talál tárgyi érveket, mindig a zsidók ellen harcolt hirdette.

Végül Krisch titkot tanácsos egész sereg antiszemita jelszót cáfolt meg. Enlékeztetett arra, hogy néhány nemzsidó német közgazdasági vezetőszemélyiség teljességgel internacionális álláspontot foglal el, míg vannak zsidók, például Albert Aallin, akiket senki sem mulhat felül nemzeti érzésben. A zsidók alacsonyrendű üzleti erkölcsének vádját fényesen megcáfolja Hermann Staubnak a kereskedelmi törvénykönyvhöz írott híres kommentárja, amelynek középpontjában első ízben szerepel a kereskedelmi bizalom tana. Beszélnek zsidó materializmusról, de közben megfélemedeznek Walter Rathenau irásairól, amelyek éppen a materializmustól való elszakadást hirdetik. A materializmus korunk tulajdonképeni betegsége. A német mult alapjai az idealizmusban, szabadságban, emberiségben és igazságosságban gyökereznek.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgőnyeim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtörcserepek, betontéglák, üreges betonblokkok, cementterazzo, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestcementpalagyi berendezések, I-a cementfestékek stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!

György király reméli, hogy visszakerül a görög trónra

Mit várnak a népszavazástól a bukaresti görög rojalisták? Románia nem avatkozik bele a görög eseményekbe

(Bucuresti-Bukarest, április 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) György görög király proklamációját, amelyben közli a görög néppel, hogy nem mond le a trónról, Sutoz görög főudvarmester megküldte Anglia, Franciaország, Olaszország és Amerika bukaresti képviselőinek, valamint a román kormánynak is.

A proklamáció azért kelt Brassóban, ahova György király hétfőn automobil-kirándulást tett, hogy megkönyvitse a román kormány helyzetét,

amely kijelentette, hogy tartózkodik minden beavatkozástól Görögország belügyeibe.

A görög rojalisták megvannak győződve, hogy a proklamáció igen nagy hatást fog kelteni Görögországban és ha a kormány meg is fogja akadályozni annak publikálását, a királypártiak módot találnak majd a manifesztum terjesztéséhez. A Bukarestben tartózkodó görög királypártiak biznak abban, hogy a népszavazás visszahozza György királyt Görögország trónjára.

Kolozsvári orvosprofesszor a Basedow-kór új gyógymódjáról

(Cluj-Kolozsvár, ápr. 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban berlini munkatársunk jelentése alapján hosszabb tudósításban számoltunk be Reiter Tibor lugosi származású zsidó orvos korszakalkotó felfedezéséről, amelylyel sikerült a Basedow-kór gyógyításának problémáját megoldani. A fiatal tudós a budapesti egyetemnek volt hallgatója, de a numerusz klauzusz miatt kénytelen volt Berlinben folytatni tanulmányait. A cikk óriási feltűnést keltett, nemcsak laikus, de orvoskörökben is. Dr. Hatiegan, a kolozsvári egyetem belgyógyászati professzora a felfedezésről így nyilatkozott:

— A Basedow-kór felett sokat vesznek a belgyógyászat és az ideggyógyászat az utóbbi időben, tekintettel arra, hogy ez a betegség leginkább ideggyógyászattal jár, inkább az ideggyógyászok foglalkoznak ezzel a kérdéssel intenzíven. Ma egészen kismennyiségű jóddal, röntgennel és óvariumtablettákkal kezeljük a Basedow-kórt és modhatom, nagyon szép eredményeket értünk el. Általában a

belső szekréciós mirigyek megbetegedéseire kell most a fősúlyt fektetni, mert ezzel eddig igen mostohán bántak, pedig az emberi szervezet megbetegedési tünetei között igen nagy százalékban fordul elő. Az én klinikámon is van vagy három ilyen beteg, ugyanígy előfordul más klinikákon is, azonban az orvosok alig ismerik. Ritka tanács, amelyen ezekkel a megbetegedésekkel foglalkoznának, én magam is külföldön láttam és tanulmányoztam ezeket az elváltozásokat.

— Ami ennek a fiatal medikusnak találmányát illeti, nem nyilatkozhatom, mert tudományos megvilágításban még nem olvastam és tudományos alapon nem is foglalkozhattam vele. Mindenesetre az a tény, hogy ez a fiatalember Zondick tanár klinikáján dolgozik, azt jelenti, hogyha nem is olyan korszakalkotó a találmány, mint ahogy azt a lapok bekonferálják, mint annakidején az insulinnal is tették, de feltétlenül komoly és tudományos utakon halad, ezt Zondick professzor világhírű neve garantálja.

A kizárt budapesti lapszedők állják a sztrájkot

Teljes ológtételt követelnek a lapkladók. A kormány megsértette a munkaadósolidaritást. Csak a „Népszava“ és két alkalmi újság jelenik meg

(Budapest, ápr. 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A grafikai főnökegyesület és nyomdászszakszervezet főbizalmiái tegnap délután, közvetlenül a lapszedők kizárása után tanácskozássra gyűltek össze. Az egyórát tartó békéltető tárgyaláson a főnökegyesület képviselői kijelentették, hogy csak abban az esetben hajlandók megegyezésről tárgyalni, ha az Atheneum munkásai azonnal és minden feltétel nélkül munkába állanak, a kollektív szerződést respektálják és a szakszervezet komoly biztosítékot nyújt arra, hogy a munka folytonosságát veszélyeztető

hasonló mozgalom nem fog újból előfordulni.

A szakszervezeti kiküldöttek tudomásul vették a főnökök feltételeit és az értekezletről beszámoltak a főbizalmi testületnek. A nyomdai munkások főbizalmi testületének esti értekezletén Rothenstein Mór nemzetgyűlési képviselő volt a főnökkel folytatott tárgyalások előadója. Elmondotta, a grafikai főnökegyesületnek az az álláspontja, hogy mindaddig, amíg a kollektív szerződésen történt sérelem ügyében a munkaadók elégtételt nem kaptak,

semmiféle tárgyalásba nem bocsátkoznak.

Szenvedélyes vita után a főbizalmi testület nagy szavazattöbbséggel elhatározta, hogy állják a kizárást.

A napilapok nélkül maradt Budapest közönségének tájékoztatására „Reggeli Hírek“ és „Esti Hírek“ címmel a kormány rendkívüli újságot adott ki. Emiatt a napilapok szindikátusának tegnapi ülésén, amely az „Az Est“-nél kitört sztrájkból keletkezett munkákizárásokról tárgyalt, a „Népszava“ kiadójának képviselője kijelentette, hogy a kormány megsértette a napilapok szindikátusa és a grafikai főnökegyesület között fennálló szolidaritási megállapodást, ezért ő sem tarthatja tovább ezt

a megállapodást és a „Népszavát“ reggel megjelenteti. Tegnap ugyanis

a „Népszava“ szedői szimpátiatüntetést rendeztek

a kizárt munkások mellett és ezért a szocialista párt hivatalos lapja sem jelent meg. Ma reggel azonban a „Népszava“ megjelent, de a polgári lapok nem. A polgári lapkiadók képviselői sürgős értekezletet tartottak, amelynek megbízásából küldöttség jelent meg a miniszterelnökségen. A küldöttség hangoztatta, hogy hasonló esetekben, amikor a „Népszavát“ érte sérelem, ők szolidárisok maradtak vele, most azonban a „Népszava“ megszegte velük a szolidaritást. Emiatt a napilapok szindikátusa felterjesztésében informálta a kormányt, hogy amikor a polgári lapoknak nincs ma lehetőségük a megjelenésre, károsnak találják a polgárság szempontjából a szélső radikális „Népszava“ egyoldalú hirszolgálatát. A miniszterelnökség a bejelentést tudomásul vette. A szocialista lapon kívül a „Reggeli Hírek“ is megjelentek.

Általános munkákizárások várhatók Angliában

London, ápr. 9. Nyolcvanezer bányamunkás szavazott tegnap a munkaadók ajánlata fölött. A walesi bányamunkások többsége a javaslatokat elutasította. A southamptoni hajógyár munkásai is folytatják sztrájkjukat, amely már hat hete tart.

Próbamozgósítás Amerikában

Páris, április 9. Washingtonból jelenti a „New York Herald“: Az amerikai kormány tegnap nagyszabású próbamozgósítást végzetett az amerikai iparral. Délrejt az Egyesült-Államok százhuszonöt legnagyobb gyártelepét tájékoztatva felszólította a kormányt, hogy szüntessék be egész ipari termelésüket és kezdjenek azonnal hadianyagokat gyártani. A mozgósítási kísérlet sikerültnek tekinthető.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

Remscheidi gatter és körfürészeket

Sürgőnyeim Grossmann Jenő Telefon száma 288

legmegbízhatóbban szállít raktárról
Grossmann Jenő
Oradea-Mare—Nagyvárad, Baross-utca 10 szám

Az Uj Kelet s napilap Szerkesztik: Felelős szerk. Az Uj Kelet c. jelölése Előfizetési ár. félvrs

— Az U száma pész lis 18-an, ünnepi tar

— John főbiztosa. Wolff-ügy népszövetség gást és pé budapesti f gon ugyan rolni, mint

— Lem képviselőt. német par Roth elnök tanács vezet ujaradi ken tartása mi A párt err Kauschhoz bische Voll hosszabb k Mihály ak len, külön nyel képes szenátor magát, a irredentizm bische Vo megrója és mandátum pusztuljon nyilvános ség határo német pár

— Me nök. Kai itt Moise Temetése nagy részv szárnyesg szes hitfele végtiszess zulok és K tésen. Cat elnöke a volt a leg tomi Ne nek. Az filantróppj

— Bu községge kes és éve Budapest át a zsidó Közbejött épült fel haladékat uralom el ket pedig indított meg is ny semmisítet másodfoku keresetene szerződés ezalatt a

— A karestből nap értek sainak re tárgyalás és Penec tek eredn előnyöket telezőkkel nak. Még ményre f döttek m mert a b értekezlet

Mo

HIREK

Az Uj Kelet sz. egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay Janos és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánozmását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félre 320 lei, egész évre 620 lei.

— Az Uj Kelet hetilapjának legközelebbi száma pézsach ünnepre való tekintettel április 18-an, Niszán 14-én jelenik meg kettős ünnepi tartalommal.

— John Smith lett Magyarország ellenőrző főbiztosa. Budapestről jelentik: A berlini Wolf-tügynökség genfi értesítése szerint a népszövetségi tanács John Smith amerikai jogászt és pénzügyészt nevezte ki a népszövetségi budapesti főbiztosává. A főbiztos Magyarországon ugyanazokat a funkciókat fogja gyakorolni, mint Zimmermann bécsi ellenőrző főbiztos.

— Lemondásra szólítottak fel egy sváb képviselőt. Temesvárról jelentik: A romániai német parlamenti párt nevében Hans Otto Roth elnök értesítette a temesvári sváb néptanács vezetését, hogy Kausch Mihályt, az ujaradi kerület sváb képviselőjét politikai magatartása miatt a romániai német pártból kizárta. A párt erre vonatkozó határozatát, valamint Kauschhoz intézett levelét közli a „Schwäbische Volkspresse“, amihez a lap feltűnést keltő, hosszabb kommentárt fűz, leleplezve Kausch Mihály aknamunkáját a romániai német-sváb ellen, különösen a most készülő iskolatörvény-nyel kapcsolatban. Kausch tudvaleg a Bianu szenátor ismert interpellációjával azonosította magát, a német-sváb vezetőférfiak állítólagos irredentizmusát igaznak mondotta. A „Schwäbische Volkspresse“ ezt az eljárást keményen megírta és felszólítja Kauscht, hogy képviselői mandátumát azonnal tegye le és haladéktalanul pusztuljon a német politikai porondról és a nyilvános közélet teréről. A német pártelnökség határozatáról értesítették a romániai összes német pártérdekeltségeket.

— Meghalt a kairói zsidó hitközség elnöke. Kairóból jelentik: Nemrégiben meghalt itt Moise Cattani pasa, a zsidó hitközség elnöke. Temetése a hatóságok képviselőinek rendkívül nagy részvételével ment végbe. Fuad király szárnysegédével képviseltette magát és az összes hitfelekezetek elküldték delegátusaikat a végtisztességre. A miniszterek, a külföldi konzulok és Kairó előkelőségei megjelentek a temetésen. Cattani pasa negyvenegy éven át volt elnöke a zsidó hitközségnek. Igazgatósági tagja volt a legnagyobb pénzintézeteknek, az Egyiptomi Nemzeti Banknak és a Credit Foncierennek. Az elhunyt elnök az ország legnagyobb filantrópjai közé számított.

— Budapest pervesztés lett a zsidó hitközséggel szemben. Budapestről jelentik: Érdekes és évek óta húzódo perben döntött a Kuria. Budapest főváros 1911-ben hat házfelosztást engedett át a zsidó hitközségnek egy templom építésére. Közbejött azonban a háború és a templom nem épült fel és amikor a zsidó hitközség 1921-ben haladékosan kért az építésre, az akkori városi uralom elutasította a hitközség kérelmét, a telket pedig visszavette. A zsidó hitközség ezért pert indított Budapest főváros ellen és az első fokon meg is nyerte azt. A második fokon azonban megsemmisítették az ítéletet, míg most a Kuria a másodfokú ítéletet megváltoztatta, a hitközség keresetének helyét adott és kimondta, hogy a szerződés még három és fél évig érvényes és ezalatt a hitközség építési köteleességét teljesítheti.

— A kereskedők külföldi tartozásai. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi kamarában tegnap értekezlet volt a kereskedők külföldi tartozásainak rendezése tárgyában. A Rómában folytatott tárgyalások — a kiküldött delegátusok Kertsch és Penescu jelentése szerint — még nem vezettek eredményre, mert az olasz hitelezők nagyobb előnyöket kívánnak, mint az angol és francia hitelezőkkel kötött megállapodások ezeknek nyújtanak. Mégis remény van arra, hogy a tárgyalások eredményre fognak vezetni. Brüsszelben a román kiküldöttek még semmi eredményt nem értek el, mert a belga hitelezőket még nem sikerült közös értekezletre összehozni.

— Letartóztatták a bécsi rokkantak sikasztó igazgatóját. Bécsből jelentik: Pár nappal ezelőtt Kántor Rudolf, a bécsi hadirokkant szövetkezet igazgatója hétszázmillió osztrák korona elikkasztása után megszökött. A sikasztót a budapesti rendőrség letartóztatta az egyik szállodában, ahol Körpel Albert álnév alatt lakott.

— Antiszemita kilengések Belényesen. Nagyváradról jelentik: Vasárnap délután az Actiunea Romaneasca igen látogatott szervezkedő gyűlést tartott Belényesen. A gyűlés szónokai ismertették a szervezkedés célját, amely főként az idegenek, illetve zsidók elleni harcban nyilatkozik meg. Az eredményes agitáció hatása alatt a gyűlésen megjelentek lelkes fogadalmakat tettek, hogy ezután sem vásárolni nem fognak zsidóktól, sem eladni zsidóknak nem fognak semmit. A jelenlevők aláírásukkal is kötelezték magukat erre. A gyűlés után kisebb-nagyobb antiszemita incidensek voltak és több zsidót inzultáltak. A hatóságok erőyes intézkedésekkel elejét vették a komolyabb rendezéseknek. A hitközség egy küldöttsége megjelent a járási főszolgabíró előtt, aki kijelentette, hogy a jövőben minden eszközzel meg fogja akadályozni hasonló incidensek megtörténetését.

— A Gotz-féle alapítvány hováfordítása. Jeruzsálemből jelentik: Jaltában meghalt a Moszkvából származó Rafael Gotz nagyiparos, aki vagyona negyedrészt a Nemzeti Alapra hagyományozta. Alapítólevelébe kikötötte, hogy a pénzt zsidó tudományos intézmények fenntartására vagy létesítésére szabad elkölteni. A hagyaték fölött rendelkezők és a Keren Kajemet megbízottai között a napokban az alapítvány hováfordítása tekintetében megállapodás jött létre, amelynek értelmében a 15.000 fontnyi hagyatékából földvásárlásokat eszközölnek, építkeznek és olyan intézményeket istápolnak, amelyek a zsidó irodalom és tudomány haladását szolgálják. Külön ötagu bizottság kezeli az alapítványt. A tagok között Uschischkin és Hermann Struck a Nemzeti Alap megbízásából foglal helyet a bizottságban.

— Beszűntetik a kommunista és fascista lapokat. Bukarestből jelentik: A bukaresti hadbírószék ügyésze betiltotta „Socialismul“ és a „Munkás“, valamint a „Fascismul“ című lapok megjelenését. A kommunista párt a „Socialismul“ betiltása következtében ma új lapot jelentetett meg „Lupta Communista“ címmel, amelyben tiltakozik a „Socialismul“ betiltása ellen. Az új lapot azonnal elkobozták és további megjelenését szintén betiltották. Ugyancsak betiltották a „Cuvantul Studentesc“ című lap, valamint több antiszemita folyóirat megjelenését. Az „Indrumarea“ szerint a hatóságok erőyes intézkedéseket fognak tenni a falvakban folyó fascista agitációk ellen. A fascista vezetőknel tartott házkutatások fontos adatokat juttattak erre vonatkozólag a kormány kezére.

— Dienes László előadása. Dienes László, akinek érdekes filozófiai írásai közkeletűségnek és általános érdeklődésnek örvendnek, a közóhajnak engedve április 14-én este fél 9 órakor a Sfatul Negustoresc nagytermében előadást tart. A kiváló és jöszemű szemlélődő „Korunk világnézeti krízise“ kérdésével foglalkozik és tekintve, hogy kellemes csevegő is, ezt a nehéz és problematikus kérdést mindenki számára érthetően magyarázza meg. Az előadáson csak meghívottak jelenhetnek meg, a belépésre jogosító meghívók az előadónál (Strada Jorga 5., az újságírószervezet irodája) vehetők át.

— Részvényekkel nem lehet fizetni vagyondezmát. Budapestről jelentik: A nagybankok képviselői a napokban megjelentek Korányi pénzügyminiszter előtt, akit arra kértek, hogy a vagyondezmát ne csak készpénzben, hanem részvényekben is beszolgáltatthassák. A pénzügyminiszter a bankok képviselői előtt adott válaszában kijelentette, hogy a vagyondezmát nem lehet részvényekben megváltani. Együttal kijelentette, hogy a kormány nem tekinthet el a nagybankok és iparvállalatok súlyos megadóztatásáról.

— A görög királyi pár Buftéába költözik. Bukarestből jelentik: Az „Indrumarea“ jelenti, hogy a görög királyi pár ma végleg elköltözik a királyi palotából Buftéába, ahol Barbu Stirbey herceg kastélyában fog lakni.

— Elkerülhető a német vasutassztrájk. Berlinből jelentik: Miután a kormány a vasutasok követeléseinek kielégítésére áthidaló formulát talált, van remény arra, hogy a vasuti sztrájkot el lehet kerülni.

— Horváth Henrik Kolozsváron. Európai nevű és jelentőségű ember lesz vendége rövidesen Kolozsvárnak. Horváth Henrik egyike azoknak a keveseknek, akiknek irodalmi működését nem lehet szokványos trázisokkal méltatni, mert a mű, amelyet befejezett, jelentősebb és messzebbható, mint a leglelkesebb méltatás. A modern magyar líra reprezentánsain: Adyn, Kosztolányin, Babitson,

Dr. Fürst Oszkár
ZSIDÓ
TÖRTÉNET
ZSIDÓ
KULTURA I.
Megrendelhető
Tarbut Cluj, C.
R. Ferdinand 48

stb. kívül, a francia irodalom legjelentősebbjeit: Baudelairet, Verlainet fordította le német nyelvre. A német kritika Horváth Henrik műfordításait Stefan Zweig hasonló alkotásai mellé sorakoztatja. Horváth Henrik a formának és a nyelvnek tökéletes mestere. Pompás nyelvérzéke, konzennialtása szinte páratlanul áll. Franyó Zoltánon kívül neki van legnagyobb érdeme abban, hogy a magyar nyelvű irodalom lírai remekait ma már az egész művelt nyugat ismeri és nagyrabecsüli. Horváth Henrik erdélyi származású ember; itt született Kolozsváron, innen indult el annak idején, hogy Páris, Berlin, Budapest közönségét meghódítva, szülőföldjén is személyesen számoljon be nagystilű munkája eredményeiről. Horváth Henrik, aki jelenleg Nagyváradon tart nagy sikerrel felolvasó estélyeket, a jövő hét folyamán Kolozsvárra érkezik. Itt fog felolvasni német, francia és magyar nyelvű műfordításából. Ezzel kapcsolatban magas nivóju előadást tart a modern irodalomról, a különböző irodalmi irányok jelentőségéről. Horváth Henrik kitűnő recitátor is; hangjának, előadásmódjának szuggesztivitása elbűvöli, leköti, megrendíti közönségét.

— A bajor néppártiak követelik Hitlerék szabadonbocsátását. A bajor néppárti blokk képviselői felszólították a bajor kormányt a Hitler-per összes elíteltjeinek azonnali szabadonbocsátására.

— A newyorki sakkerseny. Newyorkból jelentik: A tizenhatodik forduló után a világbajnokság helyezetteinek sorrendje a következőképpen módosult: Capablanca és dr. Lasker Emanuel kilenc és fél, Aljechin nyolc és fél, Réti nyolc, Bogoljubow, Maróczy és Marsall hét, Tartakower hat és fél, Yates négy és fél, Lasker Ede négy, Janowszky három és fél pont.

* Kántor-duett a Poale Cedek-templomban. Csütörtök este a maariv-ima keretében két kitűnő kántor, Lewin és Held fog bemutatkozni a kolozsvári zsidó közönség előtt. A kántorok duettben fogják énekelni a maariv-ima néhány részletét. Vendégeket szívesen lát ez alkalomból a templom gondnoksága.

— A „Matin“ és „Humanite“ pöre. Párisban a bíróság folytatta a „Matin“ porének tárgyalását. A „Matin“ ugyanis bepörölta „Humanité“, amely leleplező cikkeket közöl a párisi sajtó és különösen a „Matin“ korrupságáról. Az „Humanité“ az állításait különösen az az orosz kormány ügynökének, Raffalovicznak adataira alapította, aki meg volt bízva az orosz kormány által a francia sajtónak szánt pénzek szétosztásával. Az első tárgyalást ebben a perben március közepén tartották meg és ez a tárgyalás a francia sajtóra nézve nagyon szomorú megállapításokkal végződött. Megjelent ugyanis Kokovev volt orosz miniszterelnök, akinek megjelenésére a „Matin“ nem számított és megerősítette Raffalovic állításait. A második tárgyaláson ismét Kokovevet hallgatták ki. Kokovev kijelentette, hogy az orosz kincstár pénzét az Oroszország ellen irányuló hazugsági hadjárat leküzdésére használták fel. Meg kellett nyugtatni a párisi publikumot, mert attól lehetett tartani, hogy az orosz-japán ellenségeskedések megkezdése pánikot idézne elő. Verneuil, aki ebben az ügyben a franciák részéről az orosz kormánytal tárgyal, elégedetlen volt a kapott összegekkel és levélben panaszkodott is gróf Witténél. A tárgyaláson Berthon ügyvéd fel is olvasta Verneuilnek ezt a levelét. Kokovev második vallomásaiban is határozottan állította Raffalovic szavahihetőségét. Utána Verneuil hallgatták ki, aki azonban számos dologra nem emlékszik, vagy pedig a feleletet a hivatásos titokra való hivatkozással tagadja meg. Kijelenti azonban, hogy ha a párisi sajtó nevében az orosz kormánnyal levelezésben volt, ez a francia kormány tudtával történt. Verneuil szerint Raffalovicnak rendkívüli képzelőtehetsége volt. Számos „intervencióra“ hazafiságból volt szükség, hogy megelőzzék a pánikot, melyet az orosz állampapírok francia tulajdonosai körében a háború előidézhetett.

Modern ruhafestés és tisztítás Czinknél, Cluj

ADEA-MARE
TA UNIRII

szállít raktárról
an Jenő
Baross-utca 10 szám

87
202
595

Tehát megjöttünk!

Pat és Patachon!

Sem Ó, sem Fatty, sem Charlott (Choplin), sem Zigotto nem bir velünk!
Mi vagyunk a humor két sampionja:

KÖNYVEKRŐL

Pap József: Első könyv. (Haladás kiadása 1924.) Apróbb-nagyobb mozaikok, egy gondolatokban és utkeresésekben elmélyült író önmagával vívó lelkének időben és hangulatban egymástól távoleső részleteinek tükörképe egy kötetbe kötve: ez Pap József Első könyve. Formában és sulyban is különböző írásokat gyűjtött össze az író első kötetében, amelyeket azonban szoros kapocsként öleli egybe közös eredetük, a problémákkal és utkeresésekkel teli élet, ahonnan eleven erővel szakította ki és szűrte keresztül vajdud gondolatatain a kötet írója. Körülbelül három csoportba lehetne osztani a kötetben megjelent írásokat. A „Volt egyszer egy Isten“ az életproblémák egész komplexumának tükörképét gyurja össze és a határkérdések hét lakattal elzárt kapuit feszegeti, az apró novellák, az élet egy-egy lemálló apró részletét adják és ezek a kötet legsikerültebb írásai, művészi miniatűrök, amelyek formáserint is tökéletesek és sulyos gondolatoktól terhesek. Olyan mindegyik, mint egy fekete ékszerkő, ragyogóak és borongók, mint a magányosság és kietlen reménytelenség napjai, amelyekből fakadtak. Ezek között is legsikerültebb a „Lidércnyomás“, amelynek ólmos színű pasztelleje megdöbbenő verizmussal veri vissza a sivar, kietlen és nyomoruságos élet kintadjárát vont embersorsok reflexét. Az írások harmadik része szertelen rapzódikus sóhajtás, zsúfolt filozófikus gondolatok, amelyek apró hétköznapi problémákból indulnak ki, hogy az értelem és a tiszta poézis láncszemein keresztül a legnagyobb problémákkal fonódjék össze a megoldások lépéskeresésében. Röviden ezt adja az „Első könyv“, amely kétségkívül új szint és új eredeti hangot jelent az erdélyi irodalomban. —r.

Szimbólumok. Rózsa Jenő és Iskohén Ignác könyve. Két erejére öntudatos fiatalember első írásai. Szimbólumok. Nem véletlen, hogy a két fiatal író írásai egyazon kötetbe kerültek. A közös studiumok és a kölcsönös egymáshatások annyira egymás mellé hangolták a két poéta lantját, hogy csak a tipográfiai jelzésből tudjuk meg, hol végződ-

Pat és Patachon

Aki lát, az nevet. Aki nem lát, az sir.
Mindenki látni fog.

Viszontlátásra

a Select-Mozgóban
csütörtök,
április 10-től kezdődőleg

nek Rózsa Jenő és hol kezdődnek Iskohén Ignác írásai. Ez azonban nem megy a kötet eredetiségének a rovására, határozottan egyéni hang csendül ki a sorok közül, csak egyelőre nem tudni, melyiknek a hangja. Az első nekilendülésben a legsulyosabb és legelvontabb problémáknak gyürkőznek neki, amivel fiatalos erejük természetesen nem bir megbirkózni és néhol diszjonáns naivitásta csuklik a hangjuk, bár stíluskészségük és kifejezőerejük néhol megdöbbenően frappáns. Ugy látszik, hogy Rózsa Jenőnek több a mondanivalója, míg Iskohén Ignácban több a formakészség. Az első indulás szimpatikus és biztató, csak kívánatos, szabaduljanak meg az egymásra való hatás nyugétól, akkor értékes és fajsulyos alkotásokat fogunk látni mind a kettőjüktől. (j.)

¶ Milyen külföldi munkások nem kapnak vizumot? A munkaügyi minisztérium értesítette a külföldi román követéseket, hogy ne adjanak vizumot a következő szakmákhoz tartozó idegen állampolgárságu munkásoknak, minthogy ezekből a foglalkozási ágakban sok román munkanélküli van: lakatosok, vasmunkások, kazánfűtők, gépészek, sofförök, villany-szerelők, szabók, csizmadiaák, festők, berendezési munkások, magántisztviselők, közigazgatási hivatalnokok, kereskedelmi alkalmazottak, fodrászok, pincérek, mészárosok, vándorkereskedők, erdómunkások, kőművesek és bármilyen nem szakképzett munkások.

KÖZGAZDASÁG

¶ **Gyakorlati kereskedelmi iskola Clujon.** Ez év február tizenegyediké óta a Strada G. Baritiu 26. szám alatt lévő iparművészeti iskola épületében gyakorlati kereskedelmi iskola működik Pop Sevér, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kereskedelmi szakosztályának elnöke igazgatása alatt. Az iskola a kereskedelmi oktatás terén hézagpótló és üdvös, mert módot ad azoknak a szegénysorsu tiuknak elméleti kiképzésére, akiknek nem volt módjukban iskolákat látogatni. Mialatt az üzletben van elfoglalva, szabad óráiban mód adatik számára a gyakorlati kereskedelmi iskola látogatása és három év alatt szóbeli és írásbeli vizsga letétele után diplomát kap, amely önkéntességre jogosít. Ha időközben a fiatalember abba a helyzetbe kerül, hogy továbbképezheti magát, beiratkozhatik a felső esti tanfolyamra, amelynek elvégzése egyenlő jogokat biztosít azokkal, akik a felső kereskedelmi iskolát végezték el. Az iskolát a kereskedelmi és iparkamara tartja fenn. Tantárgyai: könyvelés, a kereskedelmi tudomány, kereskedelmi számtan, termeléstán, román nyelv és levelezés, német nyelv és levelezés, közgazdasági földrajz és szépírás. Az iskola ügyét nem karolják fel kívánatos mértékben. A kamara ezért a legközelebb megtartandó közgyűlésen az iskola érdekében akciót fog indítani.

A mai valutapiac

A mai nemzeti ünnep miatt a devizaátutalások szüneteltek. Zürichben a jegyzések a következők:
Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 124.5—124.5, Amsterdam 213.75—213, Newyork 571—571, London 2476—2474, Páris 34.00—34.10, Milano 2540—2546, Prága 1695—1697, Budapest 80—80, Belgrád 705—707.5, Bukarest 295—295, Varsó—, Bécs 80³/_s—80.5.

¶ **Megkezték a kincstári bonok kifizetését.** Bukarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy azonnal megkezdje a belföldi iparvállalatoknál fennálló állami adósságok kifizetését. Egyelőre előlegeket fognak folyósítani a hitelező cégeknek.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kölcsönintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timișoara
II., Piata Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica
Interurbán telefon 60

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosit
volt Szép-
utoa

Központi Télikert-Bár

Világvárosi műsor április 1—15-ig.

Olga Nicolaewna, kaukázusi orosz táncművésznő
Fredoff Duo, „internacionalis karakter táncművészek
Emil Dumitrescu, világhírű román komikus
Vigo And Ferry, eredeti francia mondain táncduo
Bálint Béla, operaénekes
Tamarova, klasszikus spitztánzfőnök
Orlando, orosz táncos és
Lya Amoretti, Zsazsa Fort, Bébé Zacharin, Mária,
Blondine, Mya Rolland, Clara Segal, Szigethy Joli,
Lya Toscano ének- és táncosnők.

Előadás kezdete fél 10 órakor.
Belépőjegy adóval együtt 20 Lei.
Asztalok előre lefoglalhatók. Éjjel
2 óráig meleg konyha, rendszeres
éttermi étlapárak!

Bálint Béla

országoshírű operaénekes jutalomjátéka
ma, csütörtökön este

Központi Télikert-Barban

Első Erdélyrészi Ékszerárugár

Cluj, Calea Regie Ferdinand 19. szám
Telefon Interurbán 2—13 * Sörgőnyv: juvare, Cluj
Ékszerárugárítás, nagykereskedés
Fogószati arany * Arany, ezüst és
és forrasztó ** platinaberállítás
Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kinevezési
tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne
sajnálja az utat Marosvásárhelyre és teki nts
meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
sztalcsok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szereshetik be

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű **Czell-Sörgyár** Cluj-Kolozsvár

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Péntek: Paraszttücsök, Ballet (Intermezzo, Jafta gyöngye)
Vasárnap: Bajazzó, Ballet.
Hétfő: Hegyek alján.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Csütörtök: Denevér. Operette repris új szereposztással. Premierbérlet 52.
Péntek: Tartuffe. Janovics Jenő színészi működésének 30-ik évfordulója. Bérletszünetben, felemelt helyárakkal.
Szombat: d. u. fél 8 órakor: Zsidónő. Operaelőadás mérsékelt helyárakkal.
Szombat: este fél 8 órakor: Részletek „Hamlet“-ből, „Bánk bán“ III. felvonása, „Faust“ első színe. Janovics Jenő színészi működésének 30-dik évfordulója. Felemelt helyárakkal.
Vasárnap d. u. 3 órakor: Boccaccio. Mérsékelt árakkal.
Vasárnap este 8 órakor: Hazudik a muzikaszó. Operette újdonság 13-szor. Új szereposztással. Napibérlet 112. A.
Hétfő: Diadalmas asszony. Operette újdonság 11-szer. Napibérlet 113. B.

MOZGÓK MŰSORA

Csütörtök, április 10.

Select-Mozgó: Figyelem! Pat és Patachon! Új műve, új filmstílus! *Hamlet a lednynevelőben.* Pompás vigjáték 5 felvonásban. Főszerepben Pat és Patachon, a legújabbban feltűnt két dán komikus. Az összes filmkomikusok között versenyen kívül állók. Világszerte kacagás és derű fakad a nyomtatottan. A humor szenzációja.

Uránia-Mozgó: Még egy film Harry Pielle! *Pokol a földön.* Szenzációs amerikai történet hat felvonásban. Főszerepben *Harry Piel*, mindenki kedvence. Minden pillanat egy-egy döbbenetes meglepetés. Film, mely Kolozsvárt egy csapásra megdöbbentette.

Apollo-Mozgó: Figyelemreméltó repris! *Kismet I. és II. rész.* Bábajos keleti mese Harun Al Rasid szultán idejéből. 2 rész 11 felvonásban egy elvarázs keretében. Főszerepben Otis Skinner és Elyse Fair, Eduard Knoblauch remekműve.

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő- és légcsőhurut, köhögés, szamárköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenki kerle háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

כשר של פסח

Cukor, kávé, kokusz, szilva, valamint finom bor legelőnyösebben

Arthur Heilper

magazin de coloniale, vapseli etc. Cluj, Piața M. Viteazul 40. sz.

של פסח

husvétii fűszeráru legolcsóbb bevásárlási forrása

SPÉTER MÓZES CLUJ

Piața Mihail Viteazul 12.

PALMA

kaucsukcsukarok és kaucsuktalp.

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olesó és kellemes viselet.

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Megjelent

a minden zsidó házban nélkülözhetetlen népszerű zsidó történelmi könyv:

Zsidó történet - zsidó kultura

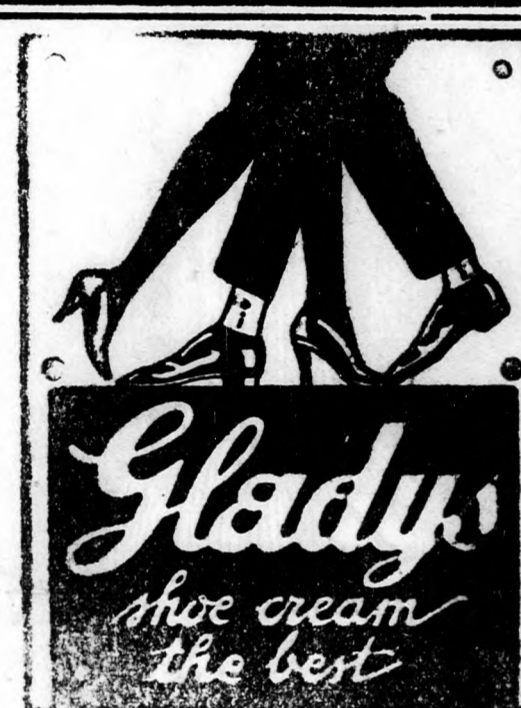
Első rész

IRTA Dr. FÜRST OSZKÁR

★

Ára 50 lei

Ifjúsági egyesületeknek csoportvétel esetén nagyobb kedvezmény. Megrendelhető a Tarbut központi irodájában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48. sz.

Gladys shoe cream the best

Az előkelő világ cipőkremje!

Telefon-sz. 81. **LÁDAGYÁR** Fiókhizlet Egeres

Mindennemű ládát és fadóbozokat összeszeg ezektől és szedett részeken megrendelésre szonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyar

Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

A legszebb zsidó regény!

Nagy kedvezmény az Uj Kelet előfizetőinek

Ezen a héten jelenik meg a „Kadima“ nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró, MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors“

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors“ csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy megrendeléseiket (utánvétellel vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

n!

ASÁG

mi iskola Clujon-
óta a Strada G.
arművészeti iskola
lmi iskola műkö-
reskedelmi és ipar-
ának elnöke igaz-
sedelmi oktatás te-
módot ad azoknak
kiképzésére, akik-
kat látogatni. Mi-
kat szabad óráiban
kereskedelmi is-
szóbeli és írásbeli
ap. amely önkén-
fiatalember abba
képezheti magát,
lyamra, amelynek
zokkal, akik a felső
Az iskolát a keres-
Tantárgyai: könyv-
ereskedelmi szám-
s levelezés, német
ldrajz és szépirás.
kivánatos mérték-
lebb megtartandó
akciót fog indítani.

piac

a devizaátutalások
ek a következők:
lin 124-5-124-5,
york 571-571,
34-00-34-10,
695-1697, Bu-
-707 5, Bukarest
-80-5.

bonok kifizeté-
mány elhatározta,
iparvállalatoknál
sét. Egyelőre elő-
ező cégeknek.

Béla

alomjátéka
te
Barban

erárugyar

szám
önyv: juvare, Cluj

kereskedés

ny, ezüst és
tárgyakkal

minél kinevezést

óknak!

gorát

és teki als
meg a

TI

RS. butortermelt
itt szerezhetik be

**uj-
blozsvár**

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Férjhez adnám cluji izraelita, intelligens, szép, fiatal lányrokonomat, kinek ingatlanban készpénzzé tehető 600.000 lej hozománya van. Biztos egzisztenciájú 30 évkorú komoly reprezentáns urak irjanak csakis fényképes teljes című levélre válaszolok. Leveleket „Párisba nászutazás” jeligére a kiadóba. 7050

Középkorú cluji önálló izraelita kereskedő, nőtülnek; modern lakásom van. Elvinnék csakis szép lányt, özvegyet, kinek legalább 500.000 lejen felülévő vagyonja van. Kalandornök kíméljenek. Teljes című levelekre fényképpel titoktartás mellett válaszolok. Leveleket „Öszinteség” jeligére a kiadóba. 7050

Egy antik divány eladó, értekezni Egyetem-u. 3. házmeztornél.

Eladó egy szürke férfi ruha Erzsébet-u. 6. 7065

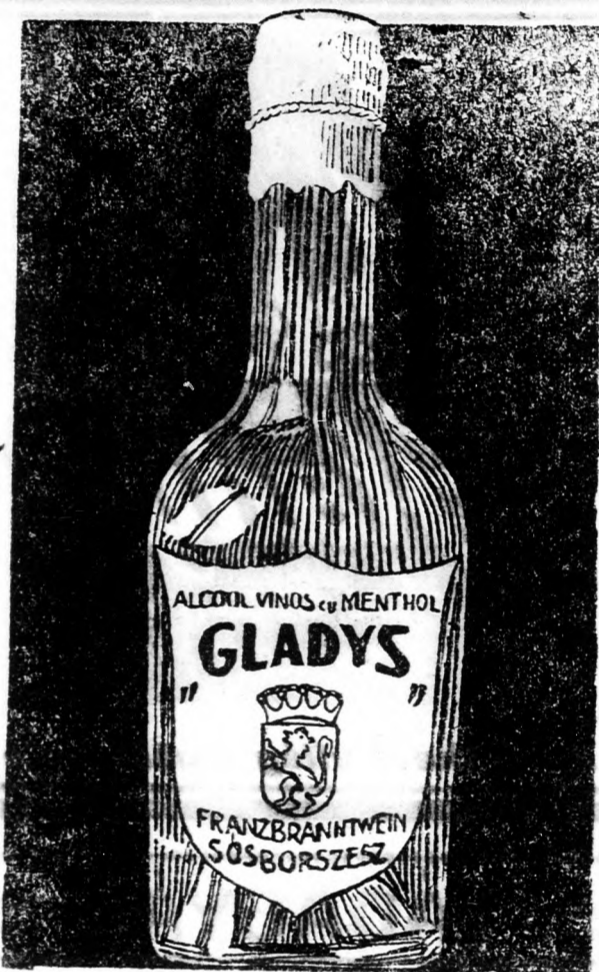
Butor! Legelőbb beveszárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

Ügyes segédet férfiruha szakmából azonnali belépésre keres Ludwig Ferenc Sibiu (Nagyszében) 7062

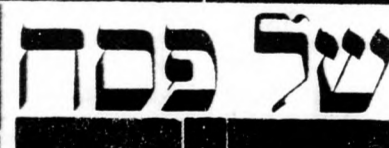
Perfekt gyors- és gépiró azonnali belépésre állást keres. — Leveleket „Elsőrendű munkaerő” jeligére a kiadóba kér. 7059

Jómenetelű cipész zület hez társ kerestetik. Esetleg eladó. Cim a kiadóban. 7059

Kitűnő állapotban levő antik (bidermeyer) butor (teljes ebédlő és hálóberendezés) eladó. Értekezni Kollár, Piața Cuza Vodă 12. d. u. 1—2 óra között.

„Gladys” sósorszesz üdit,
„Gladys” sósorszesz erősít,
„Gladys” sósorszesz fájdalmat csillapít
Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Legelőbb beszerzési forrás

Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képerkezés

Engros Endetail

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

Villamostelepek

építését garancia mellett vállalja:

Zsigmond János

elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahuța (volt Bolyai-u.)

Ujjonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekercselőműhely. Szakszerű javítások és átkerceselések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

órak — 7 nagydíj — Elegáns és pontos

Gloria
A Iordai sörgyár r.-t.
különleges gyártmánya

Prima bácskai kender
Kapható: **Havas Dezso Timișoara**

Vágott és vágatlan tűzifát
vagon, őf- és mázsátételekben, ugyszintén
meszet, cementet és gipszet
legelőbbban szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Drăgălina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lej

Erdélynek
legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi, diszműáru és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek
Târgu-Mureș (Marosvásárhely). Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknek!

Raktárról szállíthatók:

1 drb 40—50 HP Marschl félstabil gőzgép.	1 drb 1500 m/m esüstávolságu nehéz egyengető esztergapad.
1 drb 25 HP Máv. lokomobil.	1 drb kombinált Ganz hengerek 3/8.
1 drb 35—40 HP turaautó Standart-gyártm.	Radial-szíták, felvonók, complet olajgyári berendezés.
1 drb 3 HP benzimotor.	kisvasuti apróanyag.
1 drb 13 m ² fűtőfelületű állókazán.	
1 drb álló marógép.	

Hoffmann Sándor okl. gépészmérnök gépműhelye
Cluj, Székely-utca 2. Telefonszám 9—19

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare
Női és férfi övszerek nagy raktára
Sas-passage — Saját készítésű sérvtökők, haskötők és mülábak

SZERKESZTŐS HIVATAL ÉS
Cluj-Kolozsvár
L. Pop, (Brass
Telefon: Szer
és kiadóhivata
No. N. Sz.
A kéziratok k
szerkesztőség
adóók. Kézira
adunk w

1924 április

Nem tud
nyolc egyet
jtkormány
s akik közül
táviratok az
gandát üztek
kormánynak
nek, hogy ez
tatni. Am na
kievitétellet
nem, sőt épp
ben önmagát
fejezése óta
a száma, aki
dalmi és elle
ítéltek és kiv
országban szá
reket politikai
végre remény
is elmúltak
elérkezett az
padra feszíte
más vélemény
rendszer. Is
kezdett éledn
szolidációs hi
tartó törekve
európai állam
telét szorgal
sulyos mego
emelkedethat
ket a szovj
böző főváros
tanak. Ez a
óriási orosz b
rejobb terror
elsöpör az utl
feltétlenül az
ország ezzel a
a mélységbe,
gödött és ame
az ítélet ismé
velt emberisé
messze jövőbe
és emberek k

Miért ne
Párisban m
(Páris, ápr
Poincaré a k
válaszában ki
a szovjetkorm
meri el Oros
ország kormán
megtaga
a

A francia kor
cégnek, amely
az orosz piac
lajdonosainak
felhívta az a
szöbönálló an
Páris, ápr
teken összeül
szakértőbizot
a német kor
ciára és felke
ját. A franci
rint, nagyon
bizottság jele
értői javaslat
a német
és néhány é
mozgósítható
tott vidékek
tani. Washing
Államok kor
elégítőnek ta